

SXEDIO.870

16.11.1964: ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ ΑΠΟ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΠΑΡΑΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΓΙΑ ΑΥΤΟΔΙΑΘΕΣΗ- ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΓΙΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΜΕ ΤΗ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ (Μέρος Β της συζήτησης)

Στις **16** Νοεμβρίου μίλησαν στη Βουλή για την εξωτερική πολιτική της Κύπρου που ακολουθούσε η Κυβέρνηση Μακαρίου ιδιαίτερα μετά την τουρκική εισβολή του **1964** και την προσέγγιση της Κύπρου με την Ρωσία, βουλευτές από όλα τα κόμματα, όπως ήταν και οι εγγράψαντες το θέμα.

Όλοι συμφώνησαν ότι ήταν ορθή η πολιτική που ακολουθούσε ο Πρόεδρος Μακάριος για προσέγγιση με τη Ρωσία.

Το θέμα είχαν εγγράψει οι βουλευτές Τίτος Φάνος, Γεώργιος Σάντης, Πέτρος Στυλιανού, Γεώργιος Ιωαννίδης, Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Εζεκίας Παπαϊωάννου και Βάσος Λυσσαρίδης.

Πρώτος πήρε το λόγο ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του Πατριωτικού Μετώπου Τίτος Φάνος:

"Από της πρώτης ημέρας του μεταποικιακού αυτής βίου η Κύπρος εστήριξε την εξωτερικήν αυτής πολιτικήν επί της αρχής της ίσης φιλίας μεθ όλων των άλλων κρατών, τα οποία πιστεύουν πραγματικώς εις την υπόθεσιν της διεθνούς συνεργασίας και ειρήνης.

Ομιλών ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Αρχιεπίσκοπος Μακάριος ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων της **21ην** Αυγούστου **1961** είπε μεταξύ άλλων τα εξής: Η Κυβέρνησις ημών είναι αποφασισμένη να ακολουθήση πολιτικήν ίσης φιλίας και συνεργασίας μεθ όλων των άλλων κρατών.

Προς υλοποίησιν της πολιτικής ταύτης η Κύπρος ορθώς παρεχώρησεν εις την ομάδα των Αδεσμεύτων κρατών της οποίας και απετέλεσεν επίλεκτο μέλος.

Την πολιτικήν αυτήν η Κυπριακή Κυβέρνησις ηκολούθησε παγίως και διεφύλαξεν ως κόρην οφθαλμού διά μέσου των πολιτικών συμπληγάδων και κρίσεων, τας οποίας εγνώρισε το νεοσύστατον κράτος κατά το

σχετικώς βραχύ χρονκόν διάστημα της τετραετούς αυτού ζωής.

Μετά τον παρελθόντα Δεκέμβριον, ότε εξέσπασεν η μεγάλη κυπριακή κρίσις, ήτις έκτοτε πολλάκις ωδήγησε μέχρι του χείλους της εκρήξεως πολέμου μεταξύ Ελλάδος-Κύπρου και Τουρκίας, η πολιτική αύτη έλαβε τρεις συγκεκριμενας μορφάς:

Πρώτον την από κοινού μετά της μητρός Ελλάδος χάραξιν και άσκησιν ενιαίας εθνικής πολιτικής.

Δεύτερον την διά του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών επιδίωξιν δικαίας και δημοκρατικής λύσεως του Κυπριακού ζητήματος επί τη βάσει της αρχής της αυτοδιαθέσεως.

Και τρίτον την αποδοχήν βοήθειας ηθικής και υλικής εξ οιασδήποτε χώρας, τις θα ήτο διατεθειμένη να παράσχη την υποστήριξιν και αρωγήν της προς την σκληρώς δοκιμαζομένην και έξωθεν απειλουμένην Κύπρον, άνευ πολιτικών ανταλλαγμάτων ή οιωνδήποτε δεσμεύσεων.

Η πολιτική κύριοι βουλευταί αύτη απέδωσεν ικανοποιητικά αποτελέσματα, ως εξάγεται εκ της σαφούς και κατατοπιστικής αγορεύσεως του εντίμου κυρίου Υπουργού των Εξωτερικών ενώπιον της Βουλής την 31ην παρελθόντος μηνός.

Τα ικανοποιητικά αποτελέσματα δύναται να συνοψισθώσιν ως εξής:

Η Διάσκεψις των χωρών της Κοινοπολιτείας χάρις εις την υποστήριξιν και συμπαράστασιν των πλείστων Αφρικανοασιατικών αυτής κρατών έλαβον απόφασιν επί του Κυπριακού δι ης ετονίζετο ότι η λύσις τούτου πρέπει να αναζητηθή εντός του πλαισίου και τις διαδικασίας του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών και ότι αύτη πρέπει να θεμελιωθή επι των αρχών της δικαιοσύνης και της Δημοκρατίας. Ορθώς η Κυβέρνησις εχαιρέτησε μεθ' ικανοποιήσεως την απόφασιν ταύτην περί Κύπρου.

Η εν Καΐρω Διάσκεψις των Αδεσμεύτων κρατών πλήρως αντακρινομένην εις τας προσδοκίας μας ομοθύμως και ομοφώνως υπεστήριξε τας θέσεις της Κυπριακής Κυβερνήσεως επί της λύσεως του κυπριακού

ζητήματος. Επιθυμώ, κύριοι συνάδελφοι, να προσθέσω και την ιδιική μου φωνήν εις εκείνην του κυρίου Υπουργού εις την έκφρασιν ευγνωμοσύνης προς όλα τα αδέσμευτα κράτη διά την προς ημάς σθεναράν και σταθεράν συμπαράστασιν των.

Η αμέσως μετά την Διάσκεψιν επίσκεψις εις Κύπρον του Προέδρου της Γιουγκοσλαβίας Τίτο και η υπ' αυτού επανεμβαλαίωσις της πλήρους υποστηρίξεως της Κυβερνήσεως και του λαού του προς την Κύπρον έδωσε την ευκαιρίαν εις τον Κυπριακόν λαόν να αισθανθή εκ του σύνεγγυς την ένθερμον συμπαράστασιν των αδεσμεύτων.

Η σύναψις συμφώνων στρατιωτικής και άλλης βοηθείας μετά της Σοβιετικής Ενώσεως και της Ηνωμένης Αραβικής Δημοκρατίας απετέλεσαν αναμφιβόλως σοβαρόν παράγοντα εις την ενίσχυσιν της στρατιωτικής και πολιτικής θέσεως της Κύπρου. Επί του θέματος τούτου η κατηγορηματική δήλωσις του κ. Υπουργού ότι "η Σοβιετική Κυβέρνησις ουδέν πολιτικόν αντάλλαγμα εζήτησε και ουδένα πόρον έθεσε προς την Κυπριακήν Κυβέρνησιν" έχει διασκεδάσει πάσαν αντίθετον πληροφορίαν και αίρει πάσαν περί του αντιθέτου υπόνοιαν.

Αναφορικώς με την επί του Κυπριακού πολιτικήν της Σοβιετικής Κυβερνήσεως το πρόσφατον κοινόν ρωσοτουρκικόν ανακοινωθέν, το οποίον έτυχε πολλών και ποικίλων ερμηνειών και παρερμηνειών αναλόγως των επιθυμιών και προθέσεων ενός εκάστου των σχολιαστών, ειλικρινώς πιστεύομεν ότι ουδόλως αποτελεί αλλαγής τς επανειλημμένως διακηρυχθείσης πολιτικής της Σοβιετικής Κυβερνήσεως επί του Κυπριακού. Η σήμερον δημοσιευομένη εις τον τύπον δήλωσις του κ. Υπουργού των Εξωτερικών προς το Εθνικόν Ιδρυμα Ραδιοφωνίας ότι "και μετά την επίσκεψιν τού Τούρκου Υπουργού Εξωτερικών εις Μόσχαν κατέστη σαφές εις την Κυπριακήν Κυβέρνησιν εκ μέρους της Σοβιετικής Κυβερνήσεως, ότι η πολιτική της δεν μετεβλήθη επί του Κυπριακού" γίνεται δεκτή μεθ' ικανοποιήσεως.

Αι ενώπιον του Συμβουλίου Ασφαλείας

συζητήσεις είς του Κυπριακού και τα εγκριθέντα ψηφίσματα είχαν δύο τουλάχιστον θετικά και ουσιώδη υπέρ ημών αποτελέσματα: Πρώτον την αναγνώρισιν κατά τον επισημότερον τρόπον της Κυβερνήσεως του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου ως της μόνης νομίμου Κυβερνήσεως του κράτους και δεύτερον την οριστικήν τοποθέτησιν της αναζητήσεως μονίμου λύσεως του Κυπριακού του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Αυτός υπήρξεν ο πρώτος στόχος του αγώνος μας επί του διεθνούς πεδίου. Και ο στόχος ούτος επετεύχθη χάρις εις την ανένδοτον, ως εχαρακτήρισθη υπό των αντιπάλων, στάσιν του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου και του λαού.

Η έμμονος προσήλωσις μας εις τον Οργανισμόν των Ηνωμένων Εθνών και τας αρχάς του και η απόρριψις πάσης κακοπροαιρέτου ή έστω άλλης μεσολαβήσεως θα συνεχισθή μέχρι τέλους.

Ορθώς ο κ. Υπουργός εις την αγόρευσιν του ετοποθέτησε τον παράγοντα της Ελλάδος εις όλως χωριστήν θέσιν.

Οπως τόσον προσφυώς ελέχθη υπό του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου "η Κύπρος είναι Ελλάς και η Ελλάς Κύπρος". Το περίγραμμα αυτό συνοψίζει τας μεταξύ μητρός και θυγατρός εγκαρδίους σχέσεις.

Η πλήρης σύμπτωσις απόψεων και η χάραξις και άσκησις κοινής πολιτικής γραμής υπό της Ελληνικής και της Κυπριακής Κυβερνήσεως απετέλεσεν τον ακρογωνιαίον λίθον της επιτυχούς προωθήσεως του μεγάλου πανελληνικού εθνικού θέματος-του Κυπριακού.

Η ολόψυχος και ολόπλευρος συμμετοχή της Ελλάδος εις τον Κυπριακόν αγώνα είναι ανεπίδεκτος οιασδήποτε αμφισβητήσεως. Η μητρική συμπαράστασις απετέλεσε και εξακολουθεί να αποτελή την σοβαρωτέραν εγγύησιν προστασίας της Κύπρου εκ της τουρκικής απειλής.

Η Ελλάς και η Κύπρος διά των εκλελεγμένων Κυβερνήσεων των ακολουθούν σταθερώς και εμμόνως την πολιτικήν του τριπτύχου-ως τούτου διειτυπώθη υπό του κ. Γεωργίου Παπανδρέου-της αδεμεύτου

ενεξαρτησίας, αυτοδιαθέσεως, ενώσεως.

Το τρίπτυχον τούτο περιέχει και την διαδικασίαν και τον σκοπόν του αγώνος.

Σκοπός του αγώνος ήτο, είναι και απαμένει ένας: Η πλήρης εθνική αποκατάστασις της Κύπρου. Η Ενωσις με την μητέρα Ελλάδα. Άνευ όμως αναλλαγμάτων και δεσμεύσεως, χωρίς καρκεύματα, όπως τόσον επιτυχώς ετόνισεν ο Στρατηγός Γεώργιος Γρίβας-Διγενής.

Αποτελεί κύριοι, στοιχειώδες καθήκον της Βουλής να εκφράση την ικανοποίησιν της και να συχχαρή τας δύο Κυβερνήσεις διά τον εύστοχον χειρισμόν του θέματος και την επιτυχή διεξαγωγήν του εθνικού αγώνος.

Ο αγών ούτος της Ελλάδος και της Κύπρου, με την συμπάραστασιν και βοήθειαν όλων των ειλικρινών φίλων μας, θα ευδοωθή διότι στηρίζεται επί των ψηλών αρχών του δικαίου και της ηθικής, επί των αρχών του κατασταστικού χάρτου των Ηνωμένων Εθνών, τα οποία καλούνται εντός ολίγου να επιστρέψουν και εις τον Κυπριακόν λαόν να ρυθμίση ελευθέρως και άνευ οϊωνδήποτε ανταλλαγμάτων ή δεσμεύσεων το μέλλον του συμφώνως προς τους προαινίους και αναλλοιώτους πόθους του.

Η δήλωσις της Κυβερνήσεως διά του στόματος του κ. Υπουργού των Εξωτερικών ότι "δικαιούμεθα να αντικρύζωμεν την πορείαν προς το τέρμα του αγώνος μας με αίσθημα αισιοδοξίας και πίστεως αποτελεί κοινήν διαπίστωσιν Κυβερνήσεως Βουλής και λαού.

Γ. ΣΑΝΤΗΣ: Ο Γεώργιος Σάντης μίλησε πάνω στην ίδια γραμμή και αναφέρθηκε ιδιαίτερα στις συμφωνίες της Ζυρίχης και του Λονδίνου τονίζοντας:

Κατά παράβασιν βασικών ανθρωπίνων αρχών επεβλήθησαν εις τον τόπον αυτόν ανεφάρμοστοι συμφωνίαι και εν πάση περιπτώσει άνευ της ελευθέρας συγκαταθέσεως του λαού. Και η επέμβασις εις τα εσωτερικά ζητήματα της Κύπρου εζητήθη να επισημοποιηθή διά της συνθήκης εγγυήσεως ήτις ουδέποτε ενεκρίθη και αντίκειται εις τον καταστατικόν χάρτην των Ηνωμένων Εθνών. Η επέμβασις

επεξετάθη διά της σταθμεύσεως τουρκικών στρατευμάτων εις την νήσον δυνάμει της Συνθήκης συμμαχίας. Ουδέποτε εδόθη υπό του λαού συγκατάθεσις διά την अपαράδεκτον ταύτην δέσμευσιν της ελευθερίας του. Και εν πάση περιπτώσει παρεβιάσθη επανειλημμένως υπό της Τουρκίας.

Αι φυλετικά διακρίσεις απετέλεσαν την βάση ενός διχοτομικού συντάγματος εις το οποίον οι Τούρκοι φυλετικώς διαχωριζόμενοι έλαβον δυσανάλογα πλεονεκτήματα καθιστώντα την λειτουργίαν των αδύνατον ως τα πράγματα απέδειξαν. Η αρχή της Κυβερνήσεως υπό της πλειοψηφίας κατεπατήθη.

Το δικαίωμα αυτοδιαθέσεως περιωρίσθη από απαραδέκτους όρους αυτού τούτου του συντάγματος και των Συνθηκών. Ξέναι δυνάμεις ζητούν να εμποδίσουν το δικαίωμα ενασκήσεως του δικαιώματος αυτοδιαθέσεως του λαού μας προβάλλουσαι ανεδάφικά επιχειρήματα και επεμβαίνουσαι εις τα εσωτερικά μας. Η ειρήνη διεσαλεύθη εις τον τόπον αυτόν και τα πάθη υποδουλίζονται από ξένας δυνάμεις και εις την περίπτωσιν της ηρωϊκής Τηλλυρίας έφθασαν μέχρι σημείου απροκαλύπτου ενόπλου επιθέσεως κατά της χώρας μας. Αλλά επί του προκειμένου, αν η ειρήνη και η ειρηνική συνύπαρξις αποτελούν στόχους της εξωτερικής πολιτικής της χώρας μας, η υπεράσπισις του πατρίου εδάφους αποτελεί όχι μόνον δικαίωμα αλλά και καθήκον. Διότι ως ορθώς ελέχθη ειρήνη άνευ ελευθερίας είναι δουλείας". Αλλά και τότε ακόμη πιστοί εις τας ειρηνικάς επιδιώξεις μας κατεφύγαμεν αμέσως εις τον Οργανισμόν Ηνωμένων Εθνών.

Διά την άμυναν της πατρίδος μας εδέχθημεν βοήθειαν από οπουδήποτε μας εδόθη άνευ απαραδέκτων όρων και ανταλλαγμάτων. Και δεν τίθεται ζήτημα ότι δεχόμενοι βοήθειαν ακολουθούμεν τον ένα ή τον άλλον πολιτικόν συνασπισμόν του κόσμου. Διότι όταν η υπόθεσις της ελευθερίας και της δημοκρατίας απειλείται είναι ζήτημα πλέον όλων των ανθρώπων, και ως προσφυώς εδήλωσεν ο Πρωθυπουργός της Ελλάδος

κ. Παπανδρέου "το κυπριακόν αφορά και τους τρεις κόσμους". Επί του θέματος της βοήθειας πρέπει να τονισθή η τεραστία υλική και ηθική συμπαράστασις των αδελφών Ελλήνων και η πρόθυμος βοήθεια της Σοβιετικής Ενώσεως, της Ηνωμένης Ααβικής Δημοκρατίας και των Σοσιαλιστικών και αδεσμεύτων χωρών ως και η συναντίληψις και ηθική βοήθεια άλλων φιλελευθέρων λαών. Πιστεύομεν ότι η στάσις των φίλων χωρών παραμείνη αμετακλήτως και ακλονήτως παρά το πλευρόν του αγωνιζομένου Κυπριακού λαού, παρά τους προσφάτους διπλωματικούς ελιγμούς των εχθρών της ελευθρίας του Κυπριακού λαού.

ΕΖΕΚΙΑΣ ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ: Ο Γενικός Γραμματέας του ΑΚΕΛ Εζεκίας Παπαϊωάννου χαιρέτισε την πολιτική Μακαρίου και επετέθη έντονα εναντίον των αγγλοαμερικανών και υποστήριξε ότι ο κυπριακός λαός αγωνίζεται για να εξασφαλίσει το δικαίωμα της αυτοδάθεσης μέσον του οποίου, όπως είπε, θα εξασφάλιζε την εθνική του αποκατάσταση χωρίς βάσεις και χωρίς ανταλλάγματα:

Η ομιλία του εντίμου Υπουργού Εξωτερικών κ. Σπύρου Κυπριανού ενώπιον της Βουλής την 31ην Οκτωβρίου διά της οποίας εξέθεσε εν συντομία την πολιτικήν της Κυβερνήσεως από της ενάρξεως της τουρκικής ανταρσίας μέχρι σήμερον, μας ευρίσκει γενικώς συμφώνους.

Ο Κυπριακός λαός αντιμετώπισε κατά το διαρρεύσαν έτος την πλέον σατανικήν συνωμοσίαν και επιδρομήν κατά της ζωής της ανεξαρτησίας και της ακεραιότητος της Κύπρου.

Τα εγκληματικά αυτά σχέδια κατεστρώθησαν από καιρόν. Και δεν υπάρχει μηδέ η ελαχίστη αμφιβολία ότι οι βρεττανοί και οι αμερικανοί ιμπεριαλισταί συνέβαλον αποφασιστικώς εις την καλώς προπαρασκευασθείσαν τουρκικήν ανταρσφάν και απειλήν τουρκικής εισβολής.

Είναι γνωστόν σήμερον ότι ενώ οι βρεττανοί και αμερικανοί ιμπεριαλισταί διαβεβαίωσαν την επίσημον Ελληνοκυπριακήν πλευράν ότι θεωρούν

λογικά τας προτάσεις της περί αναθεώρησης του συντάγματος ταυτοχρόνως κατέστρωναν μετά των Τούρκων τρομοκρατών τα σχέδια ανταρσίας και αιματοχυσίας. Το ιμπεριαλιστικόν δόγμα του "διαίρει και βασίλευε" έδρασε και πάλιν. Ο ιμπεριαλισμός μεταβάλλει απλώς τακτικήν, αλλά πααμένει πάντοτε ιμπεριαλισμός. Υπουργός, υποκριτικός, καταπιεστικός κατακτητικός.

Τί επεδίωκον διά της δολοπλόκου συνωμοτικής των πολιτικής οι αγγλοαμερικανοί ιμπεραλισταί; Επεδίωκον να οδηγήσουν τους Τούρκους εις αιματηράς συγκρούσεις μετά των Ελλήνων και επωφελούμενοι της καταστάσεως να παρουσιασθούν, όπως και επεχείρησαν, παίζοντες τον ρόλον του "σωτήρος" διά να πραγματοποιήσουν οι ίδιοι τον διαμελισμόν και την κατοχήν της Κύπρου.

Η μυρωδιά των πετρελαίων της Μέσης Ανατολής είναι πολύ ισχυρά ελκύει τους αγγλοαμερικανούς μονοπωλιστάς όπως το πτώμα ελκύει τους γύπας.

Η Κύπρος είναι δι αυτούς εν αβύθιστον αεροπλανοφόρον διά την προστασίαν των μονοπωλακών των συμφερόντων εις τα περέλαια της Μ. Ανατολής και διά νέας τυχοδιωκτικές πολεμικές περιπετείας εναντίον των λαών της περιοχής. Και η πολιτική των συνεπώς, έναντι της Κύπρου ρυθμίζεται κατά τρόπον προάγοντα τας ιμπεριαλιστικές των επιδιώξεις και τα συμφέροντα των μονοπωλίων.

Εκτελεστικά όργανα της εγκληματικής ανταρσίας και των καννιβαλικών ναπαλμικών βομβαρδισμών κατά του κυπριακού λαού, είναι οι τρομοκράται της ΤΜΤ και οι νεοσοιυλιτάνοι της Αγκύρας, όμως οι ηθικοί αυτουργοί δεν είναι άλλοι από τους αγγλοαμερικανούς ιμπεριαλιστάς. Αυτοί ενέπνευσαν παράρτυναν, εξώπλισαν και εξοπλίζουν εισέτι την εγκληματικήν στασιαστικήν δραστηριότητα κατά του λαού και της Κυβερνήσεως της Κύπρου. Αυτοί ωργάνωσαν τους ανηθικούς εκβιασμούς και τας ασφυκτικές πιέσεις διά την αποδοχήν απαραδέκτων και νόθων λύσεων.

Η Κύπρος εσώθη από βεβαίαν εισβολήν και

διχοτόμησιν χάρις εις την θαυμαστήν ενότητα λαού και Κυβερνήσεως, χάρις εις τον απaráμιλλον ηρωϊσμόν και αυτοθυσίαν των μαχητών της Κυπριακής ελευθερίας προς τους οποίους οφείλομεν πολλά, πάρα πολλά. Από του επισήμου αυτού βήματος εκφράζομεν προς όλους εκείνους οι οποίοι προσέφεραν το πολυτιμώτερον αγαθόν του ανθρώπου, την ζωήν των, διά την άμυναν και την ελευθερίαν της Κύπρου, αμετάκλητον απόφασιν μας να αγωνισθώμεν δι όλων των δυνάμεων μας και να θυσιασθώμεν εν ανάγκη διά να απολαύση ο λαός μας τα αγαθά της εθνικής ελευθερίας, της ειρήνης και της κοινωνικής προόδου.

Η Κύπρος εσώθη από βεβαίαν εισβολήν και δοχοτόμησιν πρώτον χάριν εις την αδιάρρηκτον ενότητα και την αδάμαστον αποφασιστικότητα λαού και Κυβερνήσεως, χάρις εις τον ακατάβλητον ηρωϊσμόν και αυτοθυσίαν των παιδιών μαχητών της. Δεύτερον εσώθη χάρις εις την διεθνή αλληλεγγύην, συμπαράστασιν και βοήθειαν.

Και αυτή η συμπαράστασις και βοήθεια δεν προήλθε και ούτε ήτο ποτέ δυνατόν να προέλθη από τους ιμπεριαλιστάς του NATO, οι οποίοι απεδείχθησαν οι πλέον άσπονδοι εχθροί μας, αλλά από τους φυσικούς μας συμμάχους και φίλους, τας χώρας των αδεσμεύτων με επικεφαλής την Ηνωμένην Αραβικήν Δημοκρατίαν και τας Σοσιαλιστικές χώρας, με επικεφαλής την μεγάλην προστάτιδα των μικρών λαών Σοβιετικήν Ένωσιν. Προς όλας τας χώρας, αι οποίαι μας εβοήθησαν και μας υπεστήριξαν εις τον εθνικοαπελευθερωτικόν, αντιιμπεριαλιστικόν αγώνα εκφράζομεν την απέραντον μας ευγνωμούσιν.

Η βοήθεια, της οποίας ετύχομεν από μέρους της μητρός πατρίδος, της Ελλάδος, υπήρξεν ιδιαιτέρως συγκινητική διότι έχει ζυμωθή διά του αίματος των παιδιών της εις τον κοινόν αγώνα. Είμεθα βέβαιοι ότι η βοήθεια αύτη θα ήτο πλέον αποφασιστική και αποτελεσματική εάν δεν υπήρχον αι δεσμεύσεις της Ελλάδος προς το NATO. Η συμμετοχή της Ελλάδος εις την διεθνή πολυμερή πυρηνικήν δύναμιν θα ζημιώση το

Κυπριακόν και γενικώτερον την Ελλάδα. Δι' αυτό και επιβάλλεται η αναθεώρησις της σχετικής αποφάσεως.

Ο υπεροχος αδούλωτος κυπριακός λαός, εδιδάχθη πολλά κατά το τελευταίον έτος. Εδιδάχθη ποίοι είναι οι πραγματικοί φίλοι και ποίοι οι εχθροί του. Πραγματικοί φίλοι του απδείχθησαν εκείνοι οι οποίοι εστάθησαν παρά το πλευρόν του κατά τας πλέον κρισίμους ημέρας της ζωής του. Εκείνοι οι οποίοι μαζί του εφώναξαν το ανυπότακτο ΟΧΙ εις το ΝΑΤΟ και έφραξαν τον δρόμον προς τους εισβολείς.

Εχθροί του είναι εκείνοι οι οποίοι επί αιώνες τον εκρατούσαν υπόδουλον και δεν εννοούν και σήμερα ακόμη να τον αφήσουν ελεύθερον. Είναι οι ιμπεριαλισταί, νεοαποικισταί και οι δορυφόροι των.

Ο Κυπριακός λαός εδιδάχθη επίσης κατά το τελευταίον έτος ότι είναι δυνατόν εις την εποχήν μας δι' ένα οιονδήποτε λαόν, όσον μικρός αριθμητικά και αν είναι, να αντισταθή με επιτυχίαν εις τας ιμπεριαλιστικές πιέσεις και επιδρομικές ενεργείας, αρκεί να είναι ο ίδιος ηνωμένος και αποφασισμένος να διεξαγάγη τοιούτον αγώνα. Και αυτό οφείλεται εις την αλλαγήν του ισοζυγίου των δυνάμεων εις τον κόσμον. Οι ιμπεριαλισταί δεν είναι σήμερα εις θέσιν να αποφασίζουν κατά βούλησιν τας τύχας των λαών, διότι υπάρχουν υπέρτεροι δυνάμεις ικαναί να χαλιναγωγήσουν τους θερμοκεφάλους, απλήστους ιμπεριαλιστάς.

Ο Κυπριακός λαός έκαμε συνείδησιν του αυτά τα διδάγματα και θα φωτίζη μ' αυτό τον δρόμο του προς την νίκην. Εχομεν ήδη χαράξει την πορείαν μας και αυτή μας οδηγεί απρεγκλίτως προς την Γενικήν Συνέλευσιν του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, όπου θα απαιτήσωμεν την πλήρη και αδέσμευτον εναξαρτησίαν η οποία θα μας επιτρέψη να αποφασίσωμεν ελευθέρως το πολιτικόν μας μέλλον, διά της ενασκήσεως του αναφαίρετου δικαιώματος της αυτοδιαθέσεως.

Η εξωτερική πολιτική της Κυβερνήσεως υπήρξεν πολιτική ουδετερότητος. Η ζωή απέδειξε πέραν πάσης

αμφιβολίας ότι αι Σοσιαλιστικάί και αδέσμευτοι χώροι είναι πραγματικοί φίλοι και σύμμαχοι του αγωνιζομένου διά την ελευθερίαν του Κυπριακού λαού. Ο λαός εχαιρέτισε μετ εξαιρετικής ικανοποιήσεως και χαράς την υπογραφήν Κυπροσοβιετικής συμφωνίας διά την παροχήν Σοβιετικής στρατιωτικής βοήθειας προς την Κύπρον. Εχαιρέτισεν επίσης την συμφωνίαν μετά της φίλης Ηνωμένης Αραβικής Δημοκρατίας.

Εις το πλαίσιον αυτής της πολιτικής ο λαός εχαιρέτισεν επίσης την προσφάτως υπογραφείσαν συμφωνίαν μετά της Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας και εκφράζομεν την ελπίδα ότι αι σχέσεις μας μετά της φίλης αυτής χώρας, θα ανπτύσσωνται διαρκώς και περισσότερο. Το συμφέρον της Κύπρου και του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνος του Κυπριακού λαού, απαιτεί την περαιτέρω σύσφιγξιν των δεσμών φιλίας και συνεργασίας μετά των σοσιαλιστικών και αδεσμεύτων χωρών.

Συνεπής προς την πολιτικήν αυτήν η κυπριακή Κυβέρνησις θα πρέπει κατά την προσεχή γενικήν Συνέλευσιν του ΟΗΕ να δώση την ψήφον της, ώστε η μεγαλυτέρα εις τον πληθυσμόν χώρα του κόσμου, η Λαϊκή Κίνα να λάβη την θέσιν της εις τον Διεθνή Οργανισμόν. Αναμφιβόλως η εισδοχή της Λαϊκής Κίνας εις τον Οργανισμόν αυτόν θα βοηθήση τα μέγιστα εις την σταθεροποίησιν της διεθνούς ειρήνης, και την εξομάλυνσιν των διεθνών σχέσεων, δηλαδή εις την εκπλήρωσιν των βασικωτέρων επιδιώξεων του καταστατικού χάρτου των Ηνωμένων Εθνών.

Οσον πλησιάζει η ημέρα της συζητήσεως της Κυπριακής προσφυγής εις τα Ηνωμένα Εθνη, όλο και περισσότερο θα εντείνωνται αι πιέσεις, η παρασκηνιακή δραστηριότης αι αι υπονομευτικάί ενέργειαι διά μίαν ιμπεριαλιστικήν, νατοϊκήν λύσιν του κυπριακού ζητήματος. Οι αγγλοκαμερικανοί ιμπεριαλισταί μετέρχονται παν μέσον διά να ματαιώσουν την συζήτησιν του Κυπριακού εις την επικειμένην γενικήν συνέλευσιν του ΟΗΕ, επειδή αντιλαμβάνονται ότι θα χάσουν το παιγνίδι. Το ταξίδι του Μρόζιο, Γ.Γ., του ΝΑΤΟ, εις Αθήνας και

Αγκυραν, σκοπόν έχει την εξάσκησην πιέσεως, διά μίαν συμβιβαστικήν νατοϊκήν νόθον λύσιν του κυπριακού ζητήματος.

Εις το "Συμβούλιον της Ευρώπης", το οποίον είναι βασικώς νατοϊκόν σώμα, κατεβλήθη κατ' αυτάς προσπάθεια συζητήσεως του κυπριακού και εξευρέσεως φιλοϊμπεριαλιστικής λύσεως. Και εφ' όσον έχομεν αναφερθή εις το "Συμβούλιον της Ευρώπης", θα ηθέλαμεν να τονίσωμεν ότι η Κύπρος δεν έχει θέσεις εις εν σώμα, το οποίον κυριαρχείται από νατοϊκάς ιμπεριαλιστικάς δυνάμεις και επιβάλλεται να αποσυρθώμεν το ταχύτερον.

Εις την ομιλίαν του ενώπιον της Βουλής, ο έντιμος Υπουργός Εξωτερικών, ετόνισε ότι "το μόνον όπλον το οποίον απέμεινεν εις χείρας των εχθρών της κυπριακής υποθέσεως είναι η διαίρεσις και η διάσπασις του ελληνικού μετώπου. Καλώς γνωρίζομεν ότι πράκτορες ξένων δυνάμεων ενσπεύρουν ζηζάνια και καλλιεργούν το έδαφος προς διάσπασιν του ελληνικού μετώπου". Θα ήθελα να υπογραμμίσω ιδιαιτέρως το σημείον αυτό της ομιλίας του εντίμου Υπουργού Εξωτερικών.

Οι αγγλοαμερικανοί ιμπεριαλισταί πολύ ανησύχησαν από τας προσφάτους μεγαλειώδεις κινητοποιήσεις του Κυπριακού λαού και ιδιαιτέρως από την πρωτοφανή εις μαζικότητα και μαχητικότητα πορείαν ειρήνης, διά την κατάργησιν των βάσεων εις την Κύπρον. Γνωρίζουν ότι εφ' όσον το πανεθνικόν μέτωπον παραμένει αρραγές, επί της μοναδικής πατριωτικής γραμμής της αδεσμεύτου ανεξαρτησίας εμπειρευούσης το διαίωμα αυτοδιαθέσεως, ο κυπριακός λαός οδηγείται μετά βεβαιότητος προς την εκπλήρωσιν των εθνικών του πόθων, άνευ βάσεων, περιορισμών ή ανταλλαγμάτων. Δι' αυτό και καταβάλλουν απεγνωσμένας προσπάθειάς διασπάσεως του αντιϊμπεριαλιστικού εθνικοαπελευθερωτικού μετώπου του κυπριακού λαού. Συκοφαντούν τον Πρόεδρον Μακάριον, τον Πρόεδρον της Βουλής των Αντιπροσώπων, την Αριστεράν και κάθε πολιτικόν ή

κοινωνικών παράγοντα, ο οποίος υποστηρίζει την γραμμήν της αδεσμεύτου ανεξαρτησίας, αυτοδιαθέσεως, ενώσεως, ως ανθενωτικούς. Εάν αυτό εγίνετο προς στιγμήν πιστευτόν τότε η καταπληκτική πλειοψηφία, αν όχι και η ολότης του κυπριακού λαού, κηρύσσονται ανθενωτικοί.

Φορώντας την μάσκα του ενωτικού οι αμερικανοάγγλοι ιμπεριαλισταί και οι πράκτορες των, επιδιώκουν να συγκαλύψουν την πραγματική των πολιτικήν, που είναι ο διαμελισμός και η υποδούλωσις της Κύπρου εις το NATO, όπισθεν ενός προπετάσματος ευθυνής δημοκοπίας. Οι σφαγιασταί του κυπριακού λαού, οι αγγλοαμερικάνοι ιμπεριαλισταί, έγιναν τώρα ενωτικοί. Τι είδους ένωσιν όμως επιδιώκουν; Ένωσιν τύπου Ατσησον. Ένωσιν με διαμελισμόν και υποδούλωσιν εις το NATO. Ο Κυπριακός λαός όμως δεν έχυσε τόσο αίμα και τόσα δάκρυα διά να περιέλθη η Κύπρος εις χείρας εκείνων οι οποίοι είναι υπεύθυνοι διά τα δεινά τα οποία υπέστη και το αίμα το οποίον εχύθη.

Ο Κυπριακός λαός θα περιφρουρήση την ενότητα του ως κόρην οφθαλμου και θα την ισχυροποιήση έτι περισσότερον. Θα περιφρουρήση την μοναδικήν πατριωτικήν γραμμήν του της αδεσμεύτου ανεξαρτησίας, αυτοδιαθέσεως, ενώσεως. Θα περιφρουρήση τον αγώνα του από κάθε ιμπεριαλιστικήν υπονόμευσιν και επιβουλήν.

Ο Κυπριακός λαός θα αποδείξη ακόμη εμπράκτως ότι είναι η ξένη επέμβασις και οι ιμπεριαλισταί εκείνοι οι οποίοι δεν αφήνουν τους τουρκοκυπρίους να ζήσουν ειρηνικώς μετά των ελληνοκυπρίων. Πολλοί αν όχι και όλοι από τους τουρκοκυπρίους, οι οποίοι ενεκλείσθησαν ως πρόβατα υπό των τρομοκρατών της ΤΜΤ εκφράζουν σήμερα την επιθυμίαν να γυρίσουν εις τας οικίας των, εις τας εργασίας των και εις την ειρηνικήν, φιλικήν συμβίωσιν μετά των Ελλήνων της Κύπρου.

Λαός και Κυβέρνησης είναι έτοιμοι να βοηθήσουν εις την αποκατάστασιν των Τουρκοκυπρίων

που θέλουν να επιστρέψουν εις τας οικίας των. Είναι έτοιμοι να βοηθήσουν ώστε να αποκατασταθούν αι παλαιαί φιλικαί σχέσεις αι οποίαι και σήμερον υπάρχουν εις αρκετά χωρία από τα οποία οι τρομοκράται δεν κατώρθωσαν να φυγαδεύσουν τους Τουρκοκυπρίους.

Η αποκατάστασις των μετακινηθέντων Τούρκων αγροτών θα αποτελέση εν σοβαρόν βήμα προς την κατεύθυνσιν της ειρηνεύσεως και της ομαλότητος και είμαι βέβαιος ότι και η Βουλή θα συμβάλη με όλας της τας δυνάμεις. Το πρόσφατον παράδειγμα της επιστροφής των κατοίκων της Πιτταρκού κατέδειξε την ορθότητα της πολιτικής αυτής και τας δυνατοτήτας που υπάρχουν διά την πραγματοποίησιν της.

Διά της προσφυγής του εις τα Ηνωμένα Έθνη ο κυπριακός λαός απαιτεί την πλήρη και αδέσμευτον ασνεξαρτησίαν του, η οποία θα του επιτρέψη άνευ ξένων επεμβάσεων, ανταλλαγμάτων και βάσεων, να καθορίση το πολιτικόν του μέλλον, βάσει της αρχής της αυτοδιαθέσεως. Αυτό απαιτεί και εις σ αυτό θα επιμένη μέχρι τέλους λαός, Κυβέρνησις και στρατός, ηνωμένοι και έτοιμοι διά πάσαν θυσίαν. Καμμία υποχώρησις κανείς συμβιβασμός, καμμία νόθος λύσις.

Αφού εξασφαλίση αυτό που απαιτεί και δικαιούται, ο κυπριακός λαός θα πραγματοποιήση διά της ενασκήσεως του δικαιώματος της αυτοδιαθέσεως την εθνικήν του αποκατάστασιν, άνευ βάσεων και άνευ οϊωνδήποτε άλλων ανταλλαγμάτων.

ΒΑΣΟΣ ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ: Στην ίδια συνεδρία μίλησαν επίσης οι Γ. Ιωαννίδης, Πέτρος Στυλιανού, Χριστόδουλος Μχαηλίδης και Βάσος Λυσσαρίδης. Οι ομιλίες τους κινήθηκαν πάνω στις ίδιες γραμμές ενώ ο Βάσος Λυσσαρίδης συνοψίζοντας τις θέσεις όλων των ομιλητών σημείωσε:

Με ιδιαίτεράν χαράν βλέπω ότι ομοφώνως η Βουλή εγκρίνει την πολιτικήν της Κυβερνήσεως. Ουδείς εκ των βουλευτών εξέφρασεν οϊανδήποτε κριτικήν ή οϊονδήποτε παράπονον διά την υπό της κυβερνήσεως ακολουθουμένην πολιτικήν. Αυτό

αποδεικνύει ότι οι αντιπρόσωποι του λαού αισθάνονται ότι η εξωτερική πολιτική της Κυβερνήσεως εις την αδράν αυτής γραμμήν εγκρίνεται ομοφώνως υπό της Βουλής και υπό του λαού της Κύπρου. Δεν είναι δυνατόν να φαντασθώ ότι υπάρχουν Μέλη, τα οποία ενώ έχουν διαφωνίας δεν ανήλθον επί του βήματος διά να εκφράσουν τα διαφωνίας των, να τας συζητήσουν και να τας θέσουν ενώπιον του λαού.